Svanemerking av

Tekstilvaskemidler til profesjonell bruk

Versjon 3.0 • 28. juni 2013 - 28. juni 2013
Høringsforslag

Nordisk Miljømerking

Innhold

Hva er en/et Svanemerket tekstilvaskemiddel til profesjonell bruk? 4

Hvorfor velge Svanemerking? 5

Hva kan Svanemerkes? 5

Hvordan søker man? 6

Hva kreves for å bli Svanemerket? 7

1 Miljøkrav 8

1.1 Generelle krav (gjelder alle produkter og alle delkomponenter i et flerkomponentsystem) 9

1.2 Sammenlagt innhold av miljøbelastende stoffer 13

2 Kvalitets- og myndighetskrav 19

Markedsføring 20

Svanemerkets utforming 20

Etterkontroll 21

Hvor lenge gjelder lisensen? 21

Nye kriterier 21

Ordforklaringer og definisjoner 22

Bilag 1 Tekstilvaskemiddelprodusentenes/leverandørenes deklarasjon om produktets innhold

Bilag 2 Råvareprodusentens/råvareleverandørens deklarasjon om råvarens innhold

Bilag 3 Parametre og beregningsformler

Bilag 4 Analyser, testmetoder og beregninger

Bilag 5 Krav til brukertest (O20)

Bilag 6 Markedsføring av Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk

Bilag 7 Oversettelsesnøkkel for CLP (Classification, labelling and packaging)

093 Tekstilvaskemidler til profesjonell bruk, versjon 3.0, 28. juni 2013

Adresser

Nordisk Ministerråd besluttet i 1989 å innføre en frivillig offisiell miljømerking, Svanen. Nedenstående organisasjoner/foretak driver Svanemerkingen på oppdrag av respektive lands regjering. For mer informasjon se web sidene:

Danmark
Miljömärkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 Charlottenlund
Tel: +45 72 300 450
Fax: + 45 72 300 451
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Finland
Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 Helsingfors
Tel: +358 424 2811
Fax: +358 424 281 299
joutsen@motiva.fi
www.ecolabel.fi

Island
Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavik
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
svanurinn@ust.is
www.svanurinn.is

Norge
Miljømerking
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 46 01
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige
Miljömärkning Sverige AB
SE-118 80 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
svanen@svanen.se
www.svanen.se

Dette dokument kan bare kopieres i sin helhet og uten noen form for endring.

Sitat kan benyttes hvis opphavsmannen Nordisk Miljømerking nevnes.

Hva er en/et Svanemerket tekstilvaskemiddel til profesjonell bruk?

Tekstilvaskemidler for profesjonell bruk er en stor produktgruppe på det nordiske markedet, og Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk hører til de minst miljøbelastende innen sitt område ved at det oppfyller strenge krav til inngående stoffers miljø- og helseegenskaper samt til kvalitet og effektivitet.

Tekstilvaskemidler til profesjonell bruk benyttes først og fremst av vaskerier, hoteller og sykehus, men også på kurssteder, restauranter og felles vaskestuer.

Generelt skjer profesjonell vask ved høyere temperatur med mer effektive, sterkt basiske vaskemidler og med større og mer effektive vaskemaskiner enn ved forbrukervask. Høye vasketemperaturer krever stort energiforbruk og dermed økt klimabelastning. Svanen stiller krav til at produktene kan vaske rent ved 60 °C for vanskelig smusset tøy og 40 °C for lett smusset tøy, og dermed også skal dokumentere kravene i henhold til dosering for effektiv vask ved disse temperaturer.

Bruk av tekstilvaskemidler medfører utslipp av kjemikalier til avløpsvannet, som etter rensing havner i naturen. Det er også en risiko for at rester av tekstilvaskemidlene sitter tilbake i de vaskede tekstilene, og derfor skal også helseskadelige og allergifremkallende stoffer begrenses så mye som mulig.

Derfor er det viktig at Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk har egenskaper gjennom krav som:

- begrenser innhold av miljø- og helseskadelige stoffer
- utelukker stoffer som ikke brytes lett ned i naturen eller som er bioakkumulerbare eller toksiske
- utelukker parfyme og begrenser innhold av konserveringsmidler
- krever effektivitet på linje med sammenlignbare produkter med samme funksjon
- krever effektivitet ved lav-temperatur vask der det er mulig uten at det går på bekostning av produktenes kjemi eller vasketid
- optimal dosering som kontrolleres ved at kjemikalieleverandøren gjennomfører regelmessig kundebesøk hos vaskerier
- miljøtilpasset emballasje

Hvorfor velge Svanemerking?

- Bedriften som produserer tekstilvaskemiddel for profesjonell bruk kan bruke varemerket Svanen i sin markedsføring. Svanemerket har troverdighet og er meget godt kjent i Norden.
- Svanemerket er en kostnadseffektivt og enkelt måte for produsenten å kommunisere sitt miljøarbeid og miljøengasjement til kunder og leverandører.
- En miljøtilpasset virksomhet har oftere lavere kostnader pga for eksempel redusert energiforbruk og mindre emballasje og avfall.
- En mer miljøtilpasset drift gir ofte mulighet til minskede kostnader gjennom for eksempel å senke forbruket av miljøfarlige kjemikalier, energi og vann samt minske mengden avfall, i tillegg til å forberede virksomheten på fremtidige miljøkrav.
- Miljøspørsmål er komplekse og det kan ta lang tid å sette seg inn i spesifikke problemstillinger. Svanemerkingen kan ses som en guide til dette arbeide.
- Svanemerking omfatter ikke bare miljøkrav, men også kvalitetskrav fordi miljø og kvalitet ofte går hånd i hånd. Det betyr at en svanelisens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hva kan Svanemerkes?

Med tekstilvaskemidler for profesjonelt bruk menes produkter som sammen med vann er beregnet for å kunne vaske tekstiler rent for storforbrukere og profesjonelle brukere. Kriteriene omfatter både komplett pulver og komplett flytende tekstilvaskemiddel samt flerkomponentsystem. Skyllemiddel og flekkfjerningsmiddel kan også svanemerkes når de inngår som del av et flerkomponentsystem.

Kun produkter som primært er beregnet til vask i bløtt vann (0-6°dH) kan svanemerkes.

Flerkomponentsystem er vaskemiddelsystem basert på at ulike komponenter anvendes for å bygge opp et komplett vaskemiddel, en stamløsning eller et vaskeprogram for automatisk dosering. I et sånt system kan det inngå flere produkter så som forvaskmiddel, hovedvaskemiddel, vaskeforsterker, blekemiddel, skyllemiddel og vaskemiddel for finvask.

Kriteriene omfatter alle produkter som kommer i kontakt med tekstilet under vask, men ikke spesielle impregneringsmiddel med for eksempel vannavstøtende eller flammehemmende funksjon. Farger omfattes heller ikke.

Produkter som er beregnet helt eller delvis for forbrukere, og som bare helt eller delvis selges i dagligvarehandelen, kan ikke svanemerkes i henhold til disse kriteriene.

For slike produkter gjelder kriteriedokumentet ”Svanemerking av tekstilvaskemiddel og plettfjerner”, versjon 6.0, eller senere versjoner.

Hvordan søker man?

Hvert krav er markert med bokstaven O (for obligatoriske krav) samt ett nummer. Alle krav skal oppfylles for at en lisens skal oppnås.

Symboler i teksten

For hvert krav er det beskrevet hvordan kravet skal dokumenteres. Det finns også ulike symboler som brukes for å lette arbeidet. Symbolene er:

✉ Send inn

🔑 Kravet kontrolleres på stedet

🕮 Send med rutiner for miljø- og kvalitetssikringen

Søknad

Søknad om nordisk lisens sendes til miljømerkeorganisasjonen i eget land og er gyldig for behandling i 12 måneder. Søknaden kan behandles av en annen miljømerkingsorganisasjon etter avtale mellom disse. Beskjed om dette gis til søkeren. Foretak utenfor Norden søker hos miljømerkeorganisasjonen i det nordiske landet hvor produktene i hovedsak skal markedsføres.

Søknaden skal bestå av et søknadsskjema (søknadsformular) og dokumentasjon som viser at kravene oppfylles (hvilken dokumentasjon som kreves er spesifisert i kravene). På søknadsskjemaet skal det opplyses om i hvilke nordiske land de aktuelle produktene selges og antatt omsetning i hvert land skal føres opp.

Mer informasjon og hjelp ved søknad kan finnes. Gå inn på respektive lands hjemmeside for å få informasjon.

Salg i Norden

Innvilget lisens gjelder for hele Norden. I lisensbeviset blir produktene oppført per land der hvor de selges i henhold til opplysninger gitt på søknadsskjemaet. Produktene vil fremkomme på Nordisk Miljømerkings hjemmeside(r). Lisensinnehaveren plikter å informere Nordisk Miljømerking dersom det blir endringer mht hvor produktene selges. Hvis produktet skal selges i andre nordiske land enn det som først er angitt på lisensbeviset, skal lisensinnehaveren skriftlig informere og eventuelt sende inn nødvendig dokumentasjon til Nordisk Miljømerking i det landet der den nordiske lisensen ble utstedt.

Søknaden sendes til Nordisk Miljømerking i det land tekstilvaskemiddelet til profesjonell bruk skal selges/virksomheten drives, se adresser på side 2. Søknaden består av en søknadsblankett og dokumentasjon som viser at kravene oppfylles (finnes spesifisert i kravene).

Mer informasjon og hjelp ved søknad kan fås på de respektive lands hjemmesider.

Kontroll på stedet

Før lisens bevilges kontrollerer Nordisk Miljømerking på stedet at kravene oppfylles. Ved kontrollen skal underlag for beregninger, original til innsendt dokumentasjon, måleprotokoll, innkjøpsstatistikk og lignende som bekrefter at kravene oppfylles kunne fremvises.

Kostnader

En søknadsavgift betales i forbindelse med at bedriften søker lisens. I tillegg til det kommer en årsavgift basert på omsetningen til det Svanemerkede produktet.

Spørsmål

Ved spørsmål, kontakt gjerne Nordisk Miljømerking, se adresser på side 2.

Hva kreves for å bli Svanemerket?

For å få Svanelisens må alle krav oppfylles.

For å kunne få innvilget nordisk lisens, må følgende dokumentasjon vedlegges søknaden:

- Dokumentasjon som viser at eventuelle nasjonale forskrifter/særkrav oppfylles
- Bruksanvisning på alle aktuelle språk.
- Kopi av etiketten på alle aktuelle språk.
- Dokumentasjon som viser at nasjonale regler, lover og eventuelle bransjeavtaler om retursystem for emballasje følges.

1 Miljøkrav

Miljøkravene er oppdelt i to deler – generelle krav og sammenlagt innhold av miljø-belastende stoffer.

Kapittel 1.1 om "Generelle krav" inneholder krav som alle produkter og alle delkomponenter i et flerkomponentsystem skal oppfylle, og gjelder samtlige inngående stoff om ikke annet er angitt.

Kapittel 1.2 om "Sammenlagt innhold av miljøbelastende stoffer" inneholder krav som gjelder den sammenlagte miljøbelastningen i et komplett tekstilvaskemiddel eller i et flerkomponentsystem.

Med mindre annet er angitt regnes inngående stoff som alle stoff i produkter, også tilsatte additiver i råvarene (f.eks. konserveringsmidler og stabilisatorer), men ikke forurensinger fra råvareproduksjonen. Som forurensninger regnes rester fra råvareproduksjonen som inngår i tekstilvaskemiddelet i konsentrasjoner under 100 ppm (0,0100 vekt %, 100 mg/kg). Stoffer som er tilsatt en råvare bevisst eller med et formål, regnes ikke som forurensning uansett konsentrasjon. Forurensninger på råvarenivå i konsentrasjoner over 1,0% i råvaren regnes riktignok som inngående stoffer. Kjente fraspaltningsprodukter av inngående stoffer, regnes også som inngående stoffer.

Det er 2 alternative nivåer for anbefalt vasketemperatur, alternativ A og B (se tabell 1). Vaskeeffektiviteten ved alternativ A eller B skal for ulike smussbelastninger (lett, middels, vanskelig) dokumenteres i krav O20 Effektivitet industrielle vaskeprosesser.

Produsenten skal redegjøre for om produktene har anbefalt vasketemperatur i henhold til alternativene i tabellen nedenfor.

Tabell 1 - Alternative nivåer for anbefalt vasketemperatur

Alternativ	Anbefalt maksimal vasketemperatur	CDV-krav	Fosfonat-innhold	Effektivitet
A	40-60°C*	Tabell 15	Alternativ A tabell 11	O20 i forhold til temperatur.
B	30-40°C**	Tabell 16	Alternativ B tabell 11	O20 i forhold til temperatur.

**40°C for lett smusset og middels smusset, 60°C for vanskelig smusset.*

***30°C for lett smusset og middels smusset, 40°C for vanskelig smusset.*

Dersom produktet eller flerkomponentsystemet markedsføres med en desinfiserende funksjon (kjemotermisk) skal også dette redegjøres for. For denne type produkter er maksimal tillatt anbefalt temperatur satt til 60°C. Alternativt kan det dokumenteres ved 40°C.

Det er satt egne grenser for CDV (O14) og fosfonater (O18) i forhold til temperatur anbefalt for kjemotermisk desinfisering. I tillegg skal effektiviteten av desinfiseringen dokumenteres ved en egen metode i O21 Effektivitet ved kjemotermisk desinfeksjon. Produktene skal også dokumentere effektivitet i henhold til O20.

Tabell 2 - Tilleggskrav til vaskemidler med desinfiserende egenskaper

Maks vasketemp.	CDV-krav (O14)	Fosfonatinnhold (O18)	Effektivitetstest
60 °C	19 000	0,15	O20 + O21
40 °C	70 000	0,30	O20 + O21

Kravene baseres på anbefalt dosering angitt i gram tekstilvaskemiddel/kg tekstil og varierer i henhold til tekstilenes antatte grad av smussighet.

1.1 Generelle krav (gjelder alle produkter og alle delkomponenter i et flerkomponentsystem)

O1 Beskrivelse av produktene

Søkeren skal gi detaljerte opplysninger om det produktet som ønskes Svanemerket samt emballasjen til det enkelte produkt. Følgene opplysninger skal oppgis:

- Produsentens navn og adresse (produsent av produktet)
- Teknisk beskrivelse av produktet/produktene (type vaskemiddel, beskrivelse av delkomponenter i flerkomponentsystem, dosering ved ulik smussighetsgrad), maksimalt anbefalt vasketemperatur ved ulike smussgrader
- Fullstendig resept for produktet/alle delkomponenter i et flerkomponentsystem, og opplysningene skal sendes til Nordisk Miljømerking (se O2)
- Beskrivelse av produktets emballasje.

✉ Produktets produsent (navn og adresse).

✉ Teknisk beskrivelse av produktet i henhold til kravet (produkttype, dosering ved ulik smussgrad, anbefalt vasketemperatur ved ulike smussgrader).

✉ Fullstendig resept med handelsnavn, kjemisk navn, mengde, CAS-nummer og DID-nummer for hver ingrediens, inngående mengde inklusive og eksklusive vann samt alle inngående stoffers funksjon.

DID-nummer er nummer for ingrediensen på DID-listen, som anvendes ved beregning av kjemikaliekrav. DID-listen kan fås fra Nordisk Miljømerkings hjemmesider, se adresser på side 2.

✉ Beskrivelse av produktets emballasje.

O2 Resept

Fullstendig resept for produktet / alle delkomponenter i et flerkomponentsystem skal sendes til Nordisk Miljømerking. Resepten skal inneholde for hver ingrediens:

- handelsnavn
- kjemisk navn
- mengde (vekt%)
- CAS-nummer
- DID-nummer

Ingrediensens/råvarens vanninnhold og funksjon skal angis.

DID-nummer er nummer for ingrediensen på DID-listen, som anvendes ved beregning av kjemikaliekrav. DID-listen kan fås fra Nordisk Miljømerkings hjemmesider, se adresser på side 2.

✉ Fullstendig resept i henhold til kravet.

✉ Sikkerhetsdatablad/produktdatablad i henhold til gjeldende lovgivning i det land det søkes lisens, for eksempel Bilag II i REACH (Forordning 1907/2006/EF) for hvert produkt og hver ingrediens.

O3 Klassifisering av produktet

Produktet skal ikke være klassifisert i henhold til fareklasser og risikosetninger i tabell 3.

Tabell 3 - Klassifisering av produktet

Fareklasse	**Farekategori- og kode / faresymboler og R-setninger**	
	CLP-forordning 1272/2008	EUs stoffdirektiv 67/548/EEC1
Farlig for vannmiljøet	Akvatisk akutt 1 H400 Akvatisk kronisk 1-4: H410, H411, H412, H413	N med R50, R50/53 eller R51/53. R52, R53 eller R52/53 uten N.
Akutt giftighet Spesifikk målorgantoksisitet – enkelt eksponering	Akutt tox 1, 2: H330, H300 STOT SE 1: H370	T+ med R26, R27, R28 og/eller R39
Akutt giftighet Spesifikk målorgantoksisitet – enkelt- og gjentatt eksponering	Akutt tox 2, 3: H301, H330, H331 STOT SE 1: H370 STOT RE 1: H372	T med R23, R24, R25, R39 og/eller R48
Helseskadelig*	Akutt tox 4: H332, H312 STOT RE 2: H373 STOT SE 2: H371 Asp. Tox. 1: H304 (R65)	Xn med R20, R21, R48, R65 og/eller R68
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt**	Resp. Sens. 1 H334 Skin Sens. 1 H317	Xn med R42 og/eller Xi med R43
Kreftfremkallende egenskaper	Carc. 1A, 1B, 2A, 2B, 2: H350, H350i, H351	T med R45 og/eller R49 (Carc1 eller Carc2) eller Xn med R40 (Carc3)
Kjønnscelle-mutagenitet	Muta. 1B, 2 H340, H341	T med R46 (Mut1 eller Mut2) eller Xn med R68 (Mut3)
Reproduksjons-toksisitet	Repr. 1A, 1B: H360FD Repr. 2: H361fd STOT RE 2: H373 Lact.: H362	T med R60, R61, R64 og/eller R33 (Rep1 eller Rep2) eller Xn med R62, R63, R64 og/eller R33 (Rep3)

1 Gjeldende i overgangsperioden til forordning nr. 1272/2008 fra desember 2010 til juni 2015.

**Unntatt er produkter hvor klassifiseringen skyldes innholdet av oxalsyre (CAS 144-62-7) eller pereddiksyre (CAS 79-21-0).*

***Unntatt er produkter som blir klassifisert Resp.Sens. 1 H334 og/eller Skin Sens. 1 H317 / Xn med R42 og/eller R43 på grunn av enzyminnholdet. Det forutsettes dog at enzymene er innkapslet eller er i en slurry.*

Klassifiseringen gjelder i henhold til direktiv 67/548/EEC og 1999/45/EU med senere endringer og tilpasninger og CLP-forordning 1272/2008 i en overgangsperiode frem til 1. juni 2015.

✉ Sikkerhetsdatablad/produktdatablad i henhold til gjeldende lovgivning i det land det søkes lisens, for eksempel Bilag II i REACH (Forordning 1907/2006/EF) for hvert produkt.

O4 Klassifisering av inngående stoffer i produktet

Inngående stoffer i produktene skal ikke være klassifisert i henhold til fareklasser og risikosetninger i tabell 4.

Tabell 4 - Klassifisering av inngående stoffer i produktet

Fareklasse	CLP-forordning 1272/2008	EUs stoffdirektiv 67/548/EEC
Allergifremkallende*	Resp. Sens. 1 H334 Skin Sens. 1 H317	Xn; R42 og/eller Xi; R43
Kreftfremkallende egenskaper**	Carc. 1A, 1B; H350, H350i Carc. 2; H351	T; R45 og/eller R49 (Carc1eller Carc2) eller Xn; R40 (Carc3)
Kjønnscelle-mutagenitet	Muta 1B, 2; H340 H341	T; R46 (Mut1 eller Mut2) eller Xn; R68 (Mut3)
Reproduksjons-toksisitet	Repr. 1A, 1B; H360FD Repr. 2; H361fd STOT RE 2; H373 Lact.: H362	T; R60, R61, R64 og/eller R33 (Rep1 eller Rep2) eller Xn; R62, R63, R64 og/eller R33 (Rep3)

** Enzymer og konserveringsmidler er unntatt fra dette krav. Se egne krav til enzymer og konserveringsmidler.*

*** Unntatt er NTA som urenhet. Se krav O7 vedrørende tillatt mengde NTA som urenhet.*

☒ Sikkerhetsdatablad/produktblad for alle inngående råvarer (i alle produkter) i henhold til gjeldende lovgivning i det land det søkes lisens, for eksempel Bilag II i REACH (Forordning 1907/2006/EF).

☒ Utfylt og underskrevet erklæring fra produsent (bilag 1).

☒ Utfylt og underskrevet erklæring fra råvareleverandør (bilag 2).

O5 Tensider, lett nedbrytbare aerob og anaerob

Alle tensider skal være lett aerobt nedbrytbare i henhold til testmetode nr 301 A - F i OECD guidelines for testing of chemicals eller andre tilsvarende testmetoder.

Alle tensider skal være anaerobt nedbrytbare, hvilket betyr minst 60% nedbrytbarhet under anaerobe forhold, i henhold til ISO 11734, ECETOC nr 28 eller tilsvarende testmetoder. Dokumentasjon skal i første rekke henvise til DID-listen datert 2007 eller senere. For tensider som ikke omfattes av listen kan annen dokumentasjon for eksempel testrapporter eller litteraturreferanser brukes.

DID-listen: Detergents Ingredients Database.Link:
http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/pdf/did_list/didlist_part_a_da.pdf

☒ Dokumentasjonen skal primært henvise til DID-listen datert januar 2007 eller senere. For tensider som ikke inngår i listen kan annen dokumentasjon, for eksempel testrapporter eller litteraturreferanser brukes (bilag 3).

O6 Enzymer

Enzymer skal være flytende eller i form av ikke støvende granulat.

Produsenten av tekstilvaskemidler til profesjonell bruk skal ha beskyttelsestiltak som hindrer at arbeiderne eksponeres for enzymer. Spesielt skal beskyttelse mot høy eksponering finnes.

☒ Erklæring fra produsent av enzym eller opplysninger på sikkerhetsdatablad/produktdatablad.

☒ Beskrivelse av tiltak og metoder for beskyttelse av personalet.

O7 Stoffer som ikke får inngå i produktet

Følgende forbindelser får ikke inngå i produktet:

- Reaktive klorforbindelser (for eksempel natriumhypoklorit) og/eller organiske klorforbindelser
- LAS (lineære alkylbensen sulfonater)
- DADMAC (dialkyldimetylammoniumklorid)
- PFAS (per- og polyflourerede alkylerede forbindelser)
- Phtalater. Utelukkes også gjennom krav til hormonforstyrrende stoffer.
- Borsyre, borater og perborater
- Optisk hvitt
- NTA (Nitrilotriacetat. Komplesdannere av typen MGDA og GLDA kan dog inneholde urenhet av NTA i råvaren i konsentrasjoner under 1,0 %, så lenge konsentrasjonen i produktet holder seg under 0,1%).NTA som forekommer i produktet som en urenhet i kompleksdannere er unntatt fra kravet.
- Parfyme
- Triclosan
- Mikroorganismer
- EDTA (Etylenediamintetraacetat og dets salter) og DTPA (dietylenetriaminepentaacetat)
- Kvartenære ammoniumforbindelser
- Siloxaner og silikon. Begrenses av krav til CDV og nedbrytbarhet
- SVHC-stoffer (Substances of Very High Concern)

  I henhold til REACH article 59, bilag XIV. (http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp)
- PBT–stoffer (persitstente, bioakkumulerbare og toksiske stoffer - Bilag XIII i REACH (Forordning 1907/2006/EF))
- vPvB-stoffer (veldig persistente og veldig bioakkumulerbare stoffer - Bilag XIII i REACH (Forordning 1907/2006/EF))
- Ingen av de inngående stoffene må være EU`s prioritetsliste over stoffer som skal undersøkes nærmere for hormonforstyrrende effekter klasse 1 eller 2. Listen kan finnes her:

  http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf (bilag L, side 238-)
- Nanomaterial/- partikler*

** Nanomaterial/-partikler definieres i henhold til EU kommisjonens definisjon av nanomaterialer datert den 18. oktober 2011, med unntak at grensen for partikkelstørrelse-fordelingen er minsked til 1 &, «"Ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 1 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm". Eksempel er ZnO, TiO2, SiO2, Ag og laponitt med partikler i nanostørrelse i konsentrasjoner over 1 %. Polymeremulsjoner regnes ikke som nanomateriale.*

☒ Utfylt og underskrevet erklæring fra produsent (bilag 1).

☒ Utfylt og underskrevet erklæring fra råvareleverandør (bilag 2).

O8 Konserveringsmiddel

Konserveringsmiddel kan tilsettes i flytende produkter dersom konserveringsmiddelet ikke er bioakkumulerbart. Forbindelsen ansees å ikke være bioakkumulerbar om BCF < 500 eller logKow < 4,0. Om det finns opplysninger om både BCF og logKow, skal verdiene for BCF anvendes.

Konsentrasjonen av konserveringsmiddel skal være optimert i forhold til produktets volum, og det skal gjennomføres en Challenge-test eller tilsvarende som viser dette.

✉ Dokumentasjon for BCF eller logKow.

✉ Testrapport for gjennomført Challenge test eller tilsvarende, som viser at en optimal konsentrasjon av konserveringsmiddelet anvendes i produktet. Se bilag 4vedrørende krav til testlaboratorium samt for informasjon om Challengetest.

O9 Fargestoffer

Fargestoffer skal ikke være bioakkumulerbare eller skal være godkjent til bruk i matvarer. Fargestoffer anses ikke for å være bioakkumulerbare, hvis BCF < 500 eller logKow < 4,0.

✉ Dokumentasjon av BCF, logKow eller oppgi E-nummer. Om det finns opplysninger om både målt BCF og estimert logKow skal verdiene for målt BCF anvendes.

O10 Merking av emballasje

Plastmateriale skal merkes i henhold til DIN 6120, del 2, eller tilsvarende.

✉ Dokumentasjon av primæremballasjen som viser at merking er i henhold til DIN 6120 eller tilsvarende merkeordninger.

O11 Plastemballasje

PVC eller andre halogenerte plaster får ikke inngå i emballasje eller i etiketten.

✉ Redegjørelse for at kravet oppfylles.

O12 Innholdsdeklarasjon

Innholdsdeklarasjonen skal være i henhold til detergentforordningen 648/2004/EC.

✉ Sikkerhetsdatablad, teknisk produktdatablad, eller kopi av etikett som viser innholdsdeklarasjonen.

O13 Doseringsanvisning

Den anbefalte doseringen*, for ulike grader av smussighet, skal angis i ml eller gram per 1 kg tekstil. Informasjonen skal finnes på etikett eller på teknisk produktdatablad. Det skal tydelig fremgå hvilke type av vask som doseringen er anbefalt for og anbefalt vasketemperatur.

**Oppgis doseringen i intervall for hver enkelt grad av smuss skal worst-case dosering benyttes.*

✉ Teknisk produktdatablad eller kopi av etikett.

1.2 Sammenlagt innhold av miljøbelastende stoffer

Følgende krav gjelder alle komplette tekstilvaskemidler eller den totale mengde av vaskekjemikalier i flerkomponentsystem (gram) som anvendes for å vaske rent 1 kg tekstil (g / kg tekstil). Alle delkomponenter som skal Svanenmerkes skal inngå i beregningene. Beregningene skal gjøres med den høyeste anbefalte dosering per smusshetsgrad. Vær oppmerksom på at et komplett tekstilvaskemiddel og alle

delkomponenter som inngår i et flerkomponentsystem, også skal oppfylle alle krav i kapittel 1.1.

Dosering og grenseverdier for de ulike parametere er avhengig av tekstilenes smussighetsgrad. Alle grenseverdier er eksklusive vann. Tabell 5 beskriver en vanlig fordeling av tekstilkategorier i henhold til smusshetsgrad.

Tabell 5 - Smussgrader og tekstilkategorier

Lett smusset	Middels smusset	Vanskelig smusset
Hotell Sengetøy og frotté fra hoteller og andre overnattingssteder. Dyner og puter Matter og mopper Tøyhånduksruller	Arbeidstøy institusjon/handel/service Restaurant duker, servietter og lignende til bruk i restauranter, storkjøkken m.v. Sykehus/Pleiehjem Tekstiler fra sykehus og pleiehjem og lignende institusjoner inklusive f.eks. sengetøy, stikklaken, operasjonstekstiler, barrierelaken og pasientbekledning.	Arbeidstøy industri/kjøkken/slakteri og tilsvarende bruk. Kjøkkentøy (kluter og håndklær) Industrikluter

O14 CDV (kritisk fortynningsvolum)

Tekstilvaskemiddelets eller flerkomponentssystemets kritiske fortynnelsesvolum (CDV) får ikke overstige grenseverdiene angitt nedenfor i tabell 6 eller 7. Det kan enten brukes akutte verdier (CDV_{akutt}) eller kroniske verider ($CDV_{kronisk}$).

Ved anbefalt vask på maksimalt 40-60 °C, anvendes alternativ A (tabell 6).

Ved anbefalt vask på maksimalt 30-40 °C, anvendes alternativ B (tabell 7).

Anbefalt vasketemperatur dokumenteres gjennom krav til Effektivitet, O20.

Krav til **desinfisering** skal bare dokumenteres dersom produktet/flerkomponentsystemet er beregnet for dette (evt markedsføres med dette).

Tabell 6 - Alternativ A) Vask ved maksimumstemperatur 40-60°C

Type tekstil / kunde	Smussgrad	Krav om desinfi-sering*?	Maksimums-temperatur	CDV akutt	CDV kronisk
Helse, næringsmiddel-industrien, hotell, mopper		Ja	60 °C	100 000	19 000
Arbeidstøy (handel, service) og matter	Lett	Nei	40 °C	100 000	19 000
Arbeidstøy institusjon/handel/service Duker, servietter og lignende til bruk i restauranter, storkjøkken Tekstiler fra syke-hus og pleiehjem	Middels	Nei	40 °C	160 000	35 000
Arbeidstøy industri mm (ekstra fett eller olje)	Vanskelig	Nei	60 °C	220 000	54 000

**Evne til å desinfisere skal bare dokumenteres dersom produktet/flerkomponentsystemet er beregnet for dette (evt markedsføres for dette).*

Tabell 7 - Alternativ B) Vask ved maksimumstemperatur 30-40°C

Type tekstil / kunde	Smussgrad	Krav om desinfi-sering*?	Maksimums-temperatur	CDV akutt	CDV kronisk
Helse, næringsmiddel-industrien, hotell, mopper		Ja	40 °C	140 000	70 000
Arbeidstøy (handel, service) og matter	Lett	Nei	30 °C	140 000	70 000
Arbeidstøy institusjon/handel/ service Duker, servietter og lignende til bruk i restauranter, storkjøkken Tekstiler fra syke-hus og pleiehjem	Middels	Nei	30 °C	200 000	100 000
Arbeidstøy industri mm (ekstra fett eller olje)	Vanskelig	Nei	40 °C	300 000	150 000

**Evne til å desinfisere skal bare dokumenteres dersom produktet/flerkomponentsystemet er beregnet for dette (evt markedsføres for dette).*

CDV beregnes ved hjelp av følgende formler:

$CDV_{akutt} = \sum CDV_i = \sum(dose_i \times DF_i \times 1000/TF_{akutt})$

eller

$CDV_{kronisk} = \sum CDV_i = \sum(dose_i \times DF_i \times 1000/TF_{kronisk})$

hvor:

$dose_i$ = den inngående mengde av det enkelte stoff i g/kg tekstil

DFi nedbrytningsfaktoren for stoff i

TFakutt = akutt toksisitetsfaktor

TFkronisk =kronisk toksisitetsfaktor

På grunn av stoffenes nedbrytning i vaskeprosessen regnes det etter egne regler på to stoffer:

- Hydrogenperoksid (H_2O_2) – medtas ikke i beregningen av CDV.
- Pereddiksyre (CH_3CO_3H) tas med i beregningen som eddiksyre.

Dokumentasjon skal i første rekke henvise til DID-listen datert 2007 eller senere. For stoff som ikke omfattes av listen kan annen dokumentasjon for eksempel testrapporter eller litteraturreferanser brukes.

DID-listen: Detergents Ingredients Database.

☒ Beregning av CDV-verdien for et komplett system eller flerkomponentsystem som viser at kravet er oppfylt. Parameterne og beregningsformlene som behøves for dokumentasjon av kravet finnes i bilag 3. Det skal redegjøres for om det benyttes verdier for CDVakutt eller CDVkronisk.

☒ Anbefalt vasketemperatur og anbefalt temperatur ved desinfisering skal dokumenteres gjennom effektivitetstest i henhold til O21 i tillegg til brukertesten i O20.

O15 Begrensning av produktenens innhold av ikke aerobt nedbrytbare stoffer (aNBO)

Den sammenlagte mengden av stoff som ikke er aerobt nedbrytbare i komplett tekstilvaskemiddel eller flerkomponentsystem får ikke overstige grenseverdiene angitt i tabell 8.

Tabell 8 - Krav til aNBO

Parameter	Symbol (enhet)	Lett	Middels	Vanskelig
Aerobt ikke-nedbrytbare forbindelser	aNBO (g/kg tekstil)	<0,50	<0,85	<1,50

✉ Beregning av aNBO. Parameterne og beregningsformlene som behøves for dokumentasjon av kravet finnes i bilag 3.

O16 Begrensning av produktenes innhold av ikke anaerobt nedbrytbare stoffer (anNBO)

Den sammenlagte mengden av stoff som ikke er anaerobt nedbrytbare i komplett tekstilvaskemiddel eller flerkomponentsystem får ikke overstige grenseverdiene angitt i tabell 9.

Iminodisuccinat (DID 148) kan utelates fra beregningen av anNBO.

For kumenesulfonater (DID 139) kan egne data brukes (det vil si at man på basis av egne data kan avvike fra verdien anNBO=N på DID-listen).

Tabell 9 - Krav til anNBO

Parameter	Symbol (enhet)	Lett	Middels	Vanskelig
Anaerobt ikke-nedbrytbare forbindelser	anNBO (g/kg tekstil)	0,50	0,85	1,50

✉ Beregning av anNBO. Parameterne og beregningsformlene som behøves for dokumentasjon av kravet finnes i bilag 3..

O17 Fosfor

Total mengde fosfater og øvrige fosforforbindelser får ikke overstige grenseverdiene angitt i tabell 10, regnet som gram P / kg tekstil.

Tabell 10 - Grenseverdier for fosfor

Parameter	Symbol (enhet)	Lett	Middels	Vanskelig
Fosformengde	P (g P/kg tekstil)	0,50	1,00	1,50

Produkter som inneholder mer fosfor enn det som er tillatt i henhold til det norske regelverket kan ikke selges og anvendes i Norge eller i områder der det finnes regler og forbud mot fosfor i vaskemidler.

Produktforskriften: FOR 2004-06-01 nr 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter. Kapittel 3-8. Vaskemidler – innhold av fosfor.

✉ Beregning av total mengde elementært fosfor i komplett tekstilvaskemiddel eller i flerkomponentssystem.

O18 Fosfonater/fosfonsyrer

Fosfonater/fosfonsyrer får sammenlagt overstige grenseverdiene angitt i tabell 11, regnet som g/kg tekstil..

Tabell 11 - Grenseverdier til fosfonater

	Parameter	Symbol (enhet)	Lett	Middels	Vanskelig
A	Fosfonater / fosfonsyrer ved 30-40°C vask	g /kg tekstil	0,15	0,20	0,30
B	40-60 °C	g/kg tekstil	0,075	0,10	0,15

☒ Beregning av total mengde fosfonater/fosfonsyrer i g/kg tekstil.

O19 Miljøfare

Stoff som er klassifisert som miljøfarlige kan bare inngå i begrensede mengder i komplett tekstilvaskemiddel eller flerkomponentsystem i henhold til nedenstående.

Klassifisering:

R50 Meget giftig for vannlevende organismer

R51 Giftig for vannlevende organismer

R52 Skadelig for vannlevende organismer

R53 Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet

Bruken av stoffer som er giftige for vannmiljøet og ikke nedbrytes lett i vannmiljøet, stoffer med risikosetningen:

R50/53 / H400 Akvatisk akutt 1, H410 Akvatisk kronisk 1

R51/53 / H411 Akvatisk kronisk 2 eller

R52/53 / H412 Akvatisk kronisk 3

begrenses i henhold til følgende:

For lett smussgrad:

Krav: 100 *A R50/53 + 10* A R51/53 + A R52/53 ≤ 0,7 g/kg tekstil

Krav: 100 *A H410 + 10* A H411 + A H412≤ 0,7 g/kg tekstil

For middels smussgrad:

Krav: 100 *A R50/53 + 10* A R51/53 + A R52/53 ≤ 1,0 g/kg tekstil

Krav: 100 *A H410 + 10* A H411 + A H412≤ 1,0 g/kg tekstil

For vanskelig smussgrad:

Krav: 100 *A R50/53 + 10* A R51/53 + A R52/53 ≤ 1,3 g/kg tekstil

Krav: 100 *A H410 + 10* A H411 + A H412≤ 1,3 g/kg tekstil

Ved anbefalt dosering er:

$A_{R50/53}$ den anvendte mengde stoffer med $_{R50/53}$ i g per kg tekstil

$A_{R51/53}$ den anvendte mengde stoffer med $_{R51/53}$ i g per kg tekstil

$A_{R52/53}$ den anvendte mengde stoffer med $_{R52/53}$ i g per kg tekstil

A_{H410} den anvendte mengde stoffer med $_{H410}$ i g per kg tekstil

A_{H411} den anvendte mengde stoffer med $_{H411}$ i g per kg tekstil

A_{H412} den anvendte mengde stoffer med $_{H412}$ i g per kg tekstil

Tensider som er klassifisert med H412 unntas kravet, forutsatt at de er lett nedbrytbare* og anaerobt nedbrytbare**.

** I henhold til DID-listen eller dokumentasjon i henhold til testmetode nr. 301 A-F eller nr. 310 i OECD guidelines for testing of chemicals, eller andre tilsvarende testmetoder.*

*** I henhold til DID-listen eller dokumentasjon i henhold til eller ISO 11734, ECETOC nr 28 (juni 1988) eller tilsvarende testmetoder, hvor det oppnås minst 60 % nedbrytbarhet under anaerobe forhold.*

✉ Redegjørelse av tensider som skal unntas fra kravet (mengde, klassifisering, nedbrytbarhet).

✉ Sammenstilling av produktenes innhold av H410 / R50/53, H411 / R51/53 og H412 / R52/53 klassifiserte forbindelser per kg tekstil.

✉ Beregninger som viser at kravet oppfylles.

✉ Sikkerhetsdatablad for hver inngående råvare med redegjørelse for stoffets miljøfare (akutt akvatisk toksisitet, nedbrytbarhet og/eller bioakkumulerende egenskap). Se O2.

Om opplysninger om stoffets miljøfare ikke er tilgjengelig, regnes stoffet som miljøfarlig H410 / R50/53.

O20 Effektivitet industrielle vaskeprosesser

Tekstilvaskemiddelet skal oppfylle kravene for brukertest i henhold til bilag 5. Produktet skal testes ved de anbefalte vasketemperaturene i henhold til gitt informasjon i O1 og ved de ulike anbefalte doseringene i henhold til smussgradene "lett", "middels" og "vanskelig" ved anbefalt vasketemperatur. Vaskeeffektiviteten skal vises med dosering for samme smussighetsgrader som har blitt anvendt i beregningene i kap. 1.2 Sammenlagt innhold av miljøbelastende stoffer i vaskekjemikalier.

✉ Rapport av brukertest i henhold til bilag 5.

O21 Effektivitet ved kjemotermisk desinfeksjon

Produkter beregnet for kjemotermisk desinfeksjon skal prosessen kontrolleres ved bruk av prøvestykker i bomull forurenset med indikatorbakterier. Prøvestykkene skal produseres i henhold til DGHM/VAH standard metode nummer 17 Chemothermical washing disinfection-one bath procedure according to DIN 11905 with disinfection before the first dumping of the washing liquid (practical essay). Hvert prøvestykke skal inneholde følgende indikatorbakterier:

- Enterococcus faeçium (ATCC 6057)
- Staphylococcus aureus (ATCC 6538)

Desinfeksjon oppnådd når alle indikatorbakteriene er drept.

✉ Ved kjemotermisk desinfeksjon skal vasketemperatur og dosering angis av produsent.

✉ En bekreftelse fra en uavhengig part som viser at alle indikatorbakterier er drept.

O22 Kundebesøk

Kundebesøk hos kunder som anvender automatisk doseringsanlegg skal inngå som en normal rutine hos produsent/leverandør. Kundebesøk skal utføres i løpet av lisensens gyldighetstid i henhold til leverandørens rutiner og i henhold til avtale med den enkelte kunde. Kundebesøk kan også gjøres av en tredje part. I unntakstilfelle tillates at kundebesøk ikke gjennomføres om avstand gjør det praktisk vanskelig å gjennomføre. Kundebesøk skal som minimum omfatte kalibrering av doseringutstyr, for å sikre korrekt dosering.

✉ Skriftlig redegjørelse for hvordan kundebesøk normalt skal gjennomføres med angivelse av hvem som står for besøket og hvor stor del av kundene som får besøk, og hvor ofte de får besøk.

2 Kvalitets- og myndighetskrav

For å sikre at Svanens krav oppfylles skal følgende rutiner være implementert.

Hvis foretaket har et sertifisert miljøledelsessystem i henhold til ISO 14 001 eller EMAS, der følgende rutiner er implementert, er det nok at den akkrediterte revisoren dokumenterer at kravene implementeres.

O23 Lover og forordninger

Lisensinnehaveren skal sikre at gjeldende bestemmelser for sikkerhet, arbeidsmiljø, miljølovgivning og anleggsspesifikke vilkår/konsesjoner følges på samtlige produksjonssteder for det Svanemerkede produktet.

Ingen dokumentasjon kreves, men Nordisk Miljømerking kan inndra lisensen hvis kravet ikke oppfylles.

O24 Ansvarlig for Svanen

Det skal være en person på bedriften som har ansvar for at Svanens krav oppfylles samt en kontaktperson mot Nordisk Miljømerking.

✉ Organisasjonsstruktur som viser ansvarlig for ovenstående.

O25 Dokumentasjon

Lisensinnehaveren skal kunne fremvise kopi av søknaden samt fakta- og beregnings-underlag (inklusive testrapporter, dokument fra underleverandører og lignende) for den dokumentasjon som sendes inn i forbindelse med søknaden.

🔎 Kontrolleres på stedet.

O26 Tekstilvaskemiddelets kvalitet

Lisensinnehaveren skal garantere at kvaliteten i produksjonen av det Svanemerkete Tekstilvaskemidler for profesjonell bruk ikke forringes under lisensens gyldighetstid.

✉ Rutiner for å sammenfatte og ved behov redegjøre for reklamasjoner/klager vedrørende kvaliteten på de Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk.

O27 Planlagte endringer

Planlagte endringer som påvirker Svanens krav skal skriftlig meddeles Nordisk Miljømerking.

✉ Rutiner som viser hvordan planlagte endringer håndteres.

O28 Uforutsette avvik

Uforutsette avvik som påvirker Svanens krav skal skriftlig rapporteres til Nordisk Miljømerking samt journalføres.

✉ Rutiner som viser hvordan uforutsette avvik håndteres.

O29 Sporbarhet

Lisensinnehaveren skal ha sporbarhet på det Svanemerkede produkt i produksjonen.

✉ Beskrivelse/rutiner over hvordan kravet oppfylles.

O30 Retursystem

Relevante nasjonale regler, lover og/eller bransjeavtaler vedrørende retursystem for produkter og emballasje skal oppfylles i de nordiske land der de Svanemerkede Tekstilvaskemidler for profesjonell bruk markedsføres.

✉ Erklæring fra søkeren om hvilke returordning selskapet har avtale med vedrørende gjenvinning/håndtering.

O31 Markedsføring

Markedsføring av Svanemerkede Tekstilvaskemidler for profesjonell bruk skal skje i henhold til "Regler for nordisk miljømerking av produkter".

✉ Utfylt bilag 6.

Markedsføring

Miljømerket Svanen er et varemerke som er godt kjent og respektert i Norden. Det Svanemerkede produktet/tjenesten kan markedsføres med Svanemerket så lenge lisensen er gyldig.

Merket skal plasseres slik at det ikke oppstår tvil om hva merkingen betyr og slik at det fremgår at tekstilvaskemiddelet til profesjonell bruk er miljømerket.

Mer om markedsføring kan leses i "Regler for nordisk miljømerking av produkter" 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Svanemerkets utforming

Svanemerket har følgende utforming:

For delkomponenter i et flerkomponentsystem skal underteksten "Del av flerkomponentsystem" stå som undertekst til svanemerket.

Når kun ett enkeltstående komplett produkt miljømerkes, skal "Tekstilvaskemidler for profesjonell bruk" stå som undertekst.

Hver lisens får ett unikt lisensnummer som skal brukes sammen med merket.

Mer om merkets utforming kan leses i "Regler for nordisk miljømerking av produkter" 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Etterkontroll

Nordisk Miljømerking kan kontrollere at produktet oppfyller Svanens krav også etter at lisens er bevilget. Det kan f.eks. skje gjennom besøk på stedet eller ved stikkprøvekontroll.

Viser det seg at produktet ikke oppfyller kravene kan lisensen inndras.

Hvor lenge gjelder lisensen?

Nordisk Miljømerking fastsatte kriteriene for tekstilvaskemidler til profesjonell bruk den desember 2013 og de gjelder til og med DAG MÅNED ÅR (dette er et høringsutkast).

Miljømerkingslisensen gjelder så lenge kriteriene oppfylles og så lenge kriteriene er gyldige. Kriteriene kan forlenges eller justeres, i slike tilfeller forlenges lisensen automatisk og lisensinnehaveren meddeles dette.

Senest 1 år før utløpsdato, skal det meddeles hvilke kriterier som deretter skal gjelde. Lisensinnehaveren tilbys da muligheten for å fornye lisensen.

Nye kriterier

I kommende kriterier for miljømerking av tekstilvaskemidler for profesjonell bruk bør det fokuseres på følgende emner:

- Vurdere relevansen og muligheten til å stille krav til råvareproduksjonen og opprinnelsen.
- Følge opp Miljømerkings arbeid med tversgående prosjekt for råvarer.

Ordforklaringer og definisjoner

Ord	Forklaring eller definisjon
aNBO	Aerobt ikke-bionedbrytbare stoffer
anNBO	Anaerobt ikke-bionedbrytbare stoffer
CDV	Kritisk fortynningsvolum (Critical Dilution Volume) (l/kg vask)
CMR	Stoffer som er klassifisert som enten karcinogene, kimcellemutagene eller reproduksjonstoksiske
DF	Nedbrytningsfaktor (Degradation Factor) (anvendes ved beregning av CDV)
dH	Tyske hardhetsgrader. 1 °dH svarer til 7,1 mg/l calcium og 4,3 mg/l magnesium.
DID-liste	Liste fra database over innholdsstoffer i vaskemidler (Detergents Ingredients Database list)
PBT / vPvB	Persistente, bioakkumulerende, toksiske/meget persistente og meget bioakkumulerende (Persistant, Bioaccumulative, Toxic/very Persistant and very Bioaccumulative)
TF	Toksicitetsfaktor (anvendes ved beregning afv CDV)

Bilag 1 Tekstilvaskemiddelprodusentenes/ leverandørenes deklarasjon om produktets innhold

Denne erklæring er basert på den kunnskap vi har tilgjengelig om produktet, basert på test- og/eller erklæringer fra råvareprodusenter, ved søknadstidspunkt.

Produktnavn: _____

Produkttype: _____

Som inngående stoffer regnes, med mindre annet er nevnt, alle stoffer i produktet, også tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler eller stabilisatorer) i råvarene, men ikke forurensninger fra råvareproduksjon. Som forurensning regnes rester fra råvareproduksjonen som inngår i det ferdige produktet i konsentrasjon under 100 ppm (0,0100 vekt%, 100 mg/kg), men ikke stoffer som er tilsatt en råvare eller et produkt bevisst og med et formål, uansett mengde. Forurensninger på råvarenivå i konsentrasjoner over 1,0% i råvaren regnes som inngående stoffer. Kjente fraspaltningsprodukter av inngående stoffer, regnes også som inngående.

Inngår noen av følgende stoff i produktet?

Reaktive klorforbindelser (for eksempel natriumhypoklorit) og/eller organiske klorforbindelser	Ja ☐ Nei ☐
LAS (lineære alkylbensen sulfonater)	Ja ☐ Nei ☐
DADMAC (dialkyldimetylammoniumklorid)	Ja ☐ Nei ☐
PFAS (per- og polyflourerede alkylerede forbindelser)	Ja ☐ Nei ☐
Phtalater. Utelukkes også gjennom krav til hormonforstyrrende stoffer.	Ja ☐ Nei ☐
Borsyre, borater og perborater	Ja ☐ Nei ☐
Optisk hvitt	Ja ☐ Nei ☐
NTA (Nitrilotriacetat) *Komplesdannere av typen MGDA og GLDA kan inneholde urenhet av NTA i råvaren i konsentrasjoner under 1,0 %, så lenge konsentrasjonen i produktet holder seg under 0,1%).NTA som forekommer i produktet som en urenhet i kompleksdannere er unntatt fra kravet.*	Ja ☐ Nei ☐
Parfyme	Ja ☐ Nei ☐
Triclosan	Ja ☐ Nei ☐
Mikroorganismer	Ja ☐ Nei ☐
EDTA (Etylenediamintetraacetat og dets salter) og DTPA (dietylenetriaminepentaacetat)	Ja ☐ Nei ☐
Kvartenære ammoniumforbindelser	Ja ☐ Nei ☐
Siloxaner og silikone. Begrenses av krav til CDV og nedbrytbarhet	Ja ☐ Nei ☐
SVHC-stoffer (Substances of Very High Concern)	Ja ☐ Nei ☐
PBT–stoffer (persitstente, bioakkumulerbare og toksiske stoffer - Bilag XIII i REACH (Forordning 1907/2006/EF))	Ja ☐ Nei ☐
vPvB-stoffer (veldig persistente og veldig bioakkumulerbare stoffer - Bilag XIII i REACH (Forordning 1907/2006/EF))	Ja ☐ Nei ☐

Ingen av de inngående stoffene må være EU`s prioritetsliste over stoffer som skal undersøkes nærmere for hormonforstyrrende effekter klasse 1 eller 2. Listen kan finnes her: http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf (bilag L, side 238-)	Ja ☐ Nei ☐
Nanomaterial/- partikler* ** Nanomaterial/-partikler definieres i henhold til EU kommisjonens definisjon av nanomaterialer datert den 18. oktober 2011, med unntak at grensen for partikkelstørrelse-fordelingen er minsket til 1, «"Ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 1 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm". Eksempel er ZnO, TiO_2, SiO_2, Ag og laponitt med partikler i nanostørrelse i konsentrasjoner over 1 %. Polymeremulsjoner regnes ikke som nanomateriale.*	Ja ☐ Nei ☐

Produsentens/leverandørens underskrift

Sted og dato	Firma
Underskrift, kontaktperson	
Navn kontaktperson (store bokstaver)	Telefon

Bilag 2 Råvareprodusentens/råvare-leverandørens deklarasjon om råvarens innhold

Denne erklæring er basert på den kunnskap vi har tilgjengelig om produktet, basert på test- og/eller erklæringer fra råvareprodusenter, ved søknadstidspunkt.

Råvarens navn: _____

Råvareprodusent/råvareleverandør: _____

Som inngående stoffer regnes, med mindre annet er nevnt, alle stoffer i produktet, også tilsatte additiver (f.eks. konserveringsmidler eller stabilisatorer) i råvarene, men ikke forurensninger fra råvareproduksjon. Som forurensning regnes rester fra råvareproduksjonen som inngår i det ferdige produktet i konsentrasjon under 100 ppm (0,0100 vekt%, 100 mg/kg), men ikke stoffer som er tilsatt en råvare eller et produkt bevisst og med et formål, uansett mengde. Forurensninger på råvarenivå i konsentrasjoner over 1,0% i råvaren regnes som inngående stoffer. Kjente fraspaltningsprodukter av inngående stoffer, regnes også som inngående.

I denne deklarasjonen skal det angis om noen av følgende stoffer inngår i råvaren, uansett om det er forurensning eller ikke, og uansett mengde.

Inngår noen av følgende stoffer i råvaren?

Reaktive klorforbindelser (for eksempel natriumhypoklorit) og/eller organiske klorforbindelser	Ja ☐ Nei ☐
LAS (lineære alkylbensen sulfonater)	Ja ☐ Nei ☐
DADMAC (dialkyldimetylammoniumklorid)	Ja ☐ Nei ☐
PFAS (per- og polyflourerede alkylerede forbindelser)	Ja ☐ Nei ☐
Phtalater. Utelukkes også gjennom krav til hormonforstyrrende stoffer.	Ja ☐ Nei ☐
Borsyre, borater og perborater	Ja ☐ Nei ☐
Optisk hvitt	Ja ☐ Nei ☐
NTA (Nitrilotriacetat) *Komplesdannere av typen MGDA og GLDA kan dog inneholde urenhet av NTA i råvaren i konsentrasjoner under 1,0 %, så lenge konsentrasjonen i produktet holder seg under 0,1%).NTA som forekommer i produktet som en urenhet i kompleksdannere er unntatt fra kravet.*	Ja ☐ Nei ☐
Parfyme	Ja ☐ Nei ☐
Triclosan	Ja ☐ Nei ☐
Mikroorganismer	Ja ☐ Nei ☐
EDTA (Etylenediamintetraacetat og dets salter) og DTPA (dietylenetriaminepentaacetat)	Ja ☐ Nei ☐
Kvartenære ammoniumforbindelser	Ja ☐ Nei ☐
Siloxaner og silikon. Begrenses av krav til CDV og nedbrytbarhet	Ja ☐ Nei ☐
SVHC-stoffer (Substances of Very High Concern)	Ja ☐ Nei ☐
PBT–stoffer (persistente, bioakkumulerbare og toksiske stoffer - Bilag XIII i REACH (Forordning 1907/2006/EF))	Ja ☐ Nei ☐
vPvB-stoffer (veldig persistente og veldig bioakkumulerbare stoffer - Bilag XIII i REACH (Forordning 1907/2006/EF))	Ja ☐ Nei ☐

Ingen av de inngående stoffene må være EU`s prioritetsliste over stoffer som skal undersøkes nærmere for hormonforstyrrende effekter klasse 1 eller 2. Listen kan finnes her: http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf (bilag L, side 238-)	Ja ☐ Nei ☐
Nanomaterial/- partikler* ** Nanomaterial/-partikler definieres i henhold til EU kommisjonens definisjon av nanomaterialer datert den 18. oktober 2011, med unntak at grensen for partikkelstørrelse-fordelingen er minsked til 1, «"Ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 1 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm". Eksempel er ZnO, TiO_2, SiO_2, Ag og laponitt med partikler i nanostørrelse i konsentrasjoner over 1 %. Polymeremulsjoner regnes ikke som nanomateriale.*	Ja ☐ Nei ☐

Produsentens/leverandørens underskrift

Sted og dato	Firma
Underskrift, kontaktperson	
Navn kontaktperson (store bokstaver)	Telefon

Bilag 3 Parametre og beregningsformler

I forbindelse med beregning av CDV (O14) er det behov for en rekke parametre og beregningsformel for å dokumentere at kravet oppfylles.

1. Kritisk fortynningsvolum (CDV)

Det kritiske fortynnelsesvolum (CDV) beregnes i henhold til følgende formel:

(a) CDV= 1000 * Σdose (i) * DF(i)/TF(i)

Dose(i) = Dosering av komponent i, uttrykt i g/kg tekstil

DF(i)= Nedbrytningsfaktor for komponent i.

TF(i)= Toksisitetsfaktor for komponent i.

1.1 Metode for fastsettelse av parameterverdier for komponenter som ikke inngår i DID-listen

De angitte parameterverdiene skal anvendes for alle komponenter som finnes i kjemikalisten "Detergents Ingredients Database (version 30 June 2004 Part A)", dvs DID-listen. Et unntak gjøres dog for fargestoff, der ytterligere testresultat godtas (se fotnoten i del A).

Følgende metode skal anvendes for komponenter som ikke inngår i DID-listen:

Toksisitet i vannmiljø

I Nordisk Miljømerking beregnes CDV på grunnlag av den akutte eller kroniske toksisitetsfaktoren og sikkerhetsfaktor.

Akutt toksisitetsfaktor (TF_{akutt})

- Beregne medianverdiene for hvert trofisk nivå (fisk, skalldyr eller alger) ut fra validerte testresultater for akutt toksisitet. Om det finnes flere testresultat for en og samme art på et visst trofisk nivå, skal medianverdien for arten beregnes først. Deretter anvendes disse medianverdier for å beregne medianverdien for det trofiske nivå.
- Den akutte toksisitetsfaktor (TF_{akutt}) er den laveste beregnede medianverdien for de trofiske nivåene dividert med sikkerhetsfaktoren (SF_{akutt}).
- TF_{akutt} skal anvendes for å beregne det kritiske fortynnelsesvolum.

Kronisk toksicitetsfaktor ($TF_{kronisk}$)

Medianen for hvert trofisk nivå (fisk, krepsdyr eller alger) beregnes ut fra validerte testresultater for kronisk toksisitet. Hvis der for et gitt trofisk nivå foreligger flere testresultater med samme art, beregnes først medianen for arten, og denne median benyttes deretter til beregning av medianen for det trofiske nivå.

Som kronisk toksisitetsfaktor ($TF_{kronisk}$) benyttes den laveste av de beregnede medianer for de forskjellige trofiske niveåer dividert med sikkerhetsfaktoren SF_{akutt}.

$TF_{kronisk}$ benyttes til beregning av det kritiske fortynnelsesvolum.

Sikkerhetsfaktor

Sikkerhetsfaktoren (SF_{akutt}) avhenger av hvor mange trofiske nivå som det er testet og om det finnes testresultat for kronisk toksistet eller ikke. Den akutte sikkerhetsfaktoren (SF_{akutt}) og den akutte toksisitetsfaktoren (TF_{akutt}) bestemmes på følgende måte:

Data	**Sikkerhetsfaktor (SFakutt)**	**Toksisitetsfaktor (TFakutt)**
Et korttids LC50 (eller LE50)	10 000	Toksisitet / 10 000
To korttids LC50 (eller LE50) fra arter som representerer to trofiske nivå (fisk og/eller skalldyr og/eller alger)	5000	Toksisitet / 5000
Minst ett korttids LC50 (eller LE50) fra hver av de trofisk nivå	1000	Toksisitet / 1000
En langtidsNOEC (fisk eller skalldyr)	100	Toksisitet / 100
To langtids NOEC fra arter som representerer to trofiske nivå (fisk og/eller skalldyr og/eller alger)	50	Toksisitet / 50
Langtids NOEC fra minst tre arter (fisk, skalldyr og alger som representerer tre trofiske nivå)	10	10

Nedbrytningsfaktor

Nedbrytningsfaktoren defineres på følgende måte:

Nedbrytningsfaktor (DF)

	DF
Lett biologisk nedbrytbar (*)	0,05
Lett biologisk nedbrytbar (**)	0,15
Potensielt nedbrytbar	0,5
Persistent	1,0

(*) Alle overflateaktive stoff eller andre komponenter som består av en serie homologer og som oppfyller kravet på lett nedbrytbarhet skal inngå i denne klassen uansett om de oppfyller kriteriet for 10-dagers vindu.

(**) Kriteriet for 10-dagersvindu er ikke oppfylt.

For uorganiske komponenter faststilles DF avhengig av den observerte nedbrytningshastigheten. Om komponenten brytes ned innen 5 dager: DF = 0,05, innen 15 dager: DF = 0,15 eller innen 50 dager: DF = 0,5.

- For hvert stoff i produktet skal det tydelig fremgå hvilket stoff fra listen som har blitt brukt.
- Redegjørelse av beregning av CDV-formel for hver ingrediens og CDV for komplett tekstilvaskemiddel eller flerkomponentsystem.
- For stoff som ikke finnes på DID-listen, skal det tydelig fremgå hvilke verdier som er anvendt i CDV-formel.

2. Ikke lett nedbrytbare stoff, aNBO

Ikke lett nedbrytbare stoff, aNBO, er organiske stoff som ikke klarer kriteriene for lett nedbrytbarhet. Verdien for aNBO angis som den totale mengden ikke lett nedbrytbare stoff per kg tekstil.

I kjemikalielisten (DID-listen) er stoff klassifisert i følgende klasser:

Kategori	**Kode**
Lett biologisk nedbrytbar	R
Potensielt biologisk nedbrytbar, men ikke lett biologisk nedbrytbar	I
Persistent	P
Ikke testet med hensyn til biologisk nedbrytbarhet under aerobe forhold	O

Som aNBO regnes organiske stoff som er i klassene I og P eller O, om ikke resultatet av nedbrytningstester for ikke testede stoff fremlegges.

Grenseverdien for om et stoff skal klassifiseres som lett eller potensielt nedbrytbart fremgår av følgende:

Klassifisert	***Testmetode**	**BOD eller CO_2**	**DOC**
Lett nedbrytbar	301 A-F	≥ 60%	≥ 70%
Potensiell nedbrytbar	302 A-C		≥ 70%

BOD (Biological oxygen demand)

DOC (Chemical oxygen demand)

3. Ikke anaerob nedbrytbare stoff, anNBO

Ikke anerobt nedbrytbare stoff, anNBO, er organiske stoff som ikke bryes ned under oksygenfattige forhold. Verdien av anNBO, angis som den totale mengden av ikke anaerobt nedbrytbare stoff i gram/kg tekstil.

I DID-listen er stoff klassifisert i følgende klasser:

Kategori	**Kode**
Ikke biologisk nedbrytbar under anaerobe forhold, dvs testet og funnet ikke nedbrytbar	N
Biologisk nedbrytbart under anaerobe forhold dvs testet og funnet nedbrytbart eller nedbrytbar fastslått gjennom analogibetraktninger.	Y
Ikke testet på biologisk nedbrytbarhet under anaerobe forhold	O

Som anNBO regnes alle organiske stoff som er klassifisert som N og O på DID-listen,om ikke resultater av anaerob nedbrytbarhetstest for ikke testede stoff beviser annet.

Om stoffet ikke er på DID-listen, skal stoffets anaerobe nedbrytbarhet dokumenteres. Som anNBO regnes alle stoff, som ikke er anaerobt nedbrytbare i henhold til ISO 11734, ECETOC nr. 28 juni 1988 eller annen vitenskapelig akseptert metode. Kravet er minimum 60% nedbrytbarhet under anaerobe forhold.

Om det mangler dokumentasjon i henhold til ovenstående krav, kan stoff, som ikke er tensid, unntas fra kravet om anaerob nedbrytbarhet om noen av tre alternativ oppfylles:

1. Lett nedbrytbart og har lav adsorpsjon(A < 25 %) eller

2. Lett nedbrytbart og har høy desorpsjon (D > 75 %) eller

3. Lett nedbrytbart og er ikke bioakkumulerbar.

Test for adsorpsjon/desorpsjon kan gjøres i henhold til OECD guidelines 106.

Bilag 4 Analyser, testmetoder og beregninger

Krav till analyselaboratoriet

Følgende krav gjelder tester vedrørende økotoksiske effekter og Challengetester.

Analyslaboratoriet skal oppfylle de almenne kravene i henhold til standarden EN ISO 17025 eller være et offisielt GLP-godkjent analyselaboratorium.

Søkerens analyse- eller målelaboratorium kan godkjennes for gjennomføring av analyser og målinger, inkludert Challengetest, dersom:

- myndighetene overvåker prøvetakings- og analyseprosessen, eller om
- produsenten har et kvalitetssystem der prøvetaking og analyser inngår og som er sertifisert i henhold til ISO 9001 eller ISO 9002, eller om
- produsenten kan vise til at det finnes overensstemmelse mellom egne tester og en upartisk testorganisasjon dokumentert gjennom en parallelltest – samt at produsenten tar prøver i henhold til en fastlagt prøvetakingsplan.

Produsentens testlaboratorium kan godkjennes til å utføre test som dokumentasjon for effektivitet om følgende tilleggskrav er oppfylt.

- Det skal være mulig for miljømerkingsorganisasjonen å komme og overvåke utførelsen av en test.
- Miljømerkingsorganisasjonen skal ha tilgang til alle data om produktet.
- Prøvene skal anonymiseres for testlaboratoriet.
- Utførelsen av effektivitetstesten skal være beskrevet i kvalitetssikringssystemet.

Challenge test (O8)

Challenge-test er en massebetegnelse for tester for å bestemme den rette/nødvendige mengden konserveringsmidler i produkter. Dette gjøres ved å tilsette ulike konsentrasjoner konserveringsmidler til en serie/rekke prøver samt en prøve uten tilsatt konservering. Prøvene tilsettes en blanding av bakterier, gjær- og muggsopper og testes for tilvekst av disse organismene etter 7 dager. Dette fortsetter så i minimum 28 dager (visse tester krever minimum 6 uker). De laveste konsentrasjonene av konserveringsmiddel der det ikke forekommer tilvekst, er den rette/optimale mengden konserveringsmiddel for produktet. Ulike produsenter og leverandører av konserveringsmiddel har ulike Challenge test/metoder som de bruker for å bestemme rett innhold av konserveringsmidler, som f.eks. Koko Test (Test Method SM 021), USP Challenge Test (US Pharmacopoeia) og CTFA Challenge Test (Cosmetics Toiletries and Fragrance Association).

Kjemotermisk desinfeksjon (O21)

«Smittevern for vaskerier som behandler tekstiler til helseinstitusjoner» mars 2011, Norske Vaskeriers Kvalitetstilsyn)

Prøver sendes til analyse hos en uavhengig part (for eksempel NVK) som bekrefter at desinfeksjon er oppnådd.

Ved bruk av kjemotermisk desinfeksjon skal prosessen kontrolleres ved bruk av prøvestykker i bomull forurenset med indikatorbakterier. Prøvestykkene skal produseres i henhold til DGHM/VAH standard metode nummer 17 Chemothermical washing disinfection-one bath procedure according to DIN 11905 with disinfection before the first dumping of the washing liquid (practical essay). Hvert prøvestykke skal inneholde følgende indikatorbakterier:

- Enterococcus faeçium (ATCC 6057)
- Staphylococcus aureus (ATCC 6538)

Desinfeksjon oppnådd når alle indikatorbakteriene er drept.

Bilag 5 Krav til brukertest (O20)

Tekstilvaskemiddelet skal oppfylle kravene i brukertesten. Produktet skal testes ved de**30°C for lett smusset og middels smusset, 40°C for vanskelig smusset. anbefalte vasketemperaturene ved de ulike doseringene i henhold til smussgradene "lett", "middels" og "vanskelig" gitt i krav O1 og i henhold til vasketemperatur i forhold til anbefalt nivå A eller B.

Alternativ	Anbefalt maksimal vasketemperatur	Effektivitet
A	40-60°C*	O20 i forhold til temperatur.
B	30-40°C**	O20 i forhold til temperatur.

**40°C for lett smusset og middels smusset, 60°C for vanskelig smusset.*

***30°C for lett smusset og middels smusset, 40°C for vanskelig smusset.*

- Svar skal fås av minst 5 teststeder som representerer et tilfeldig utvalg av kundene.
- Prosedyre og dosering skal være i overensstemmelse med produsentens anbefalinger.
- Testperioden skal pågå i minst 3 måneder.
- Hvert teststed skal vurdere produktenes eller flerkomponentssystemets doserbarhet,evne til å bli skylt bort og oppløselighet.
- Hvert teststed skal vurdere produktenes eller flerkomponentssystemets effektivitet gjennom å kommentere på følgende eller tilsvarende spørsmål:

    1. Evne til å vaske rent lett, middels eller vanskelig smusset tekstilvask.
    2. Vurdere primære vaskeeffekter så som fjerning av smuss, flekkfjerning og bleking.
    3. Vurdering av sekundære vaskeeffekter så som forgråning av hvitvask, samt fargebestandighet, og farging.
    4. Vurdering av skyllemiddelets effekt på tørking, stryking eller rulling av tekstiler.
    5. Hvor fornøyd testpersonen er med avtale om kundebesøk.

- Svarene skal vurderes på en skala med minst 3 nivåer: for eksempel ”Ikke tilstrekkelig effektiv”, ”Tilstrekkelig effektiv” eller ”Meget effektiv”. Eller med hensyn til avtale om besøk: ”ikke fornøyde”, ”fornøyd” eller ”godt fornøyd.”
- Minst 5 teststeder skal gi svar. Minst 80 % skal bedømme produktene som tilstrekkelig effektiv eller meget effektiv på samtlige punkter, samt være fornøyd eller godt fornøyd med avtale om kundebesøk.
- All rådata fra testen skal oppgis.
- Testprosedyren skal redegjøres for i detalj.

Vaskeeffektivitet - skjema for brukertest for tekstilvaskemidler til profesjonell bruk (O20)

Navn på testprodukt/delkomponent i et flerkomponentsystem:
Navn på brukersted:

Vasketemperatur:

Produktet er testet ved anbefalt maksimal vasketemperatur i henhold til alternativene A eller B (kryss av for anbefalt vasketemperatur redegjort for i O1):

Alternativ	Lett smusset	Middels smusset	Vanskelig smusset	Anbefalt maksimal vasketemperatur (sett x)
A	40°C	40°C	60°C	
B	30°C	30°C	40°C	

Produktet er testet ved anbefalt vasketemperatur i henhold til

Dosering av testprodukt/delkomponent skal angis for tekstilkategoriene i henhold til tabell 5 i kapittel 1.2:

Lett smusset	Middels smusset	Vanskelig smusset
Hotell Sengetøy og frotté fra hoteller og andre overnattingssteder. Dyner og puter Matter og mopper Tøyhånduksruller	Arbeidstøy institusjon/handel/service Restaurant duker, servietter og lignende til bruk i restauranter, storkjøkken m.v. Sykehus/Pleiehjem Tekstiler fra sykehus og pleiehjem og lignende institusjoner inklusive f.eks. sengetøy, stikklaken, operasjonstekstiler, barrierelaken og pasientbekledning.	Arbeidstøy industri/kjøkken/slakteri og tilsvarende bruk. Kjøkkentøy (kluter og håndklær) Industrikluter

Dosering av testprodukt/delkomponenter:

Tekstilkategori (se tabell 5)	Smussgrad	Dosering produkt* (gram/kg tekstil)		
	Lett			
	Middels			
	Vanskelig			

** Ved flerkomponentsystem, angis tilsvarende dosering for hver delkomponent.*

Testperiode (3 måneder):

Start dato:	
Slutt dato:	
Hvor mange ganger er testproduktet anvendt i den angitt tesperioden?	

Bedømmelse av produktet/flerkomponentsystemet:

Når testperioden avsluttes skal produktet/flerkomponentsystemet bedømmes ved hjelp av avkrysningsskjemaet nedenfor.

	Meget effektivt / Meget tilfredsstillende	**Tilstrekkelig effektivt / Tilstrekkelig tilfredsstillende**	**Ikke tilfredsstillende / Ikke tilstrekkelig tilfredsstillende**
Doserbarhet			
Evne til å bli skylt bort			
Oppløselighet			
Evne til å vaske rent lett smusset tekstil			
Evne til å vaske rent middels smusset tekstil			
Evne til å vaske rent vanskelig smusset tekstil			
Evne til flekkfjerning			
Evne til bleking (hvis relevant)			
Forgråning av hvitvask (hvis relevant)			
Fargebestandighet			
Farging			
Effekt av skyllemiddel på tørking, stryking, rulling			
Kundebesøk fra leverandør			

Kommentar: _____

_____

Opplysning om brukerstedet:

Brukertesten er utført hos/Ansvarlig for utførelse av brukertesten:

Adresse:	
Telefon:	

Kort beskrivelse av det sted hvor rengjøringstesten er utført (type vaskemaskin, vasketemperatur, annet som kan være relevant for vaskeresultatet):

_____

Signatur av ansvarlig for utførelse av test:
Sted og dato:

Oppstår det spørsmål i forbindelse med testen, kontaktes produsenten av testproduktet.

Bilag 6 Markedsføring av Svanemerkede tekstilvaskemidler for profesjonell bruk

Vi bekrefter hermed at vi kjenner til reglene for bruk av det nordiske miljømerket Svanen i henhold til "Regler for nordisk miljømerking av produkter" 22. juni 2011 eller senere versjoner og vi forsikrer at markedsføringen av den/det Svanemerkede tekstilvaske-middelet til profesjonell bruk skal gjennomføres i henhold til disse regler.

Vi bekrefter også at vi har kjennskap til inneholdet i kriteriene for Svanemerking av tekstilvaskmidler til profesjonell bruk.

Vi forsikrer at de innen vårt foretak som markedsfører de Svanemerkede tekstilvaske-midlene til profesjonell bruk skal informeres om kriteriene for Svanemerking av tekstil-vaskemidler for profesjonell bruk og "Regler for nordisk miljømerking av produkter" 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Sted og dato	Foretak
Underskrift, kontaktperson	
Kontaktperson	Telefon
Underskrift, Markedsføringsansvarlig	
Markedsføringsansvarlig	Telefon

Ved skifte av personale skal en ny bekreftelse sendes til miljømerkingsorganisasjonen.

Bilag 7 Oversettelsesnøkkel for CLP (Classification, labelling and packaging)

Krav til klassifisering i O3 og O4 gjelder i henhold til direktiv 67/548/EEG med tilpasninger til REACH etter direktiv 2006/121/EF og 1999/45/EEG med senere endringer og tilpasninger. Ved overgang til CLP kan kravene til klassifisering av produkt og inngående stoffer i produkter konverteres i henhold til tabellen nedenfor.

Vær oppmerksom på at det er produsenten av tekstilvaskemiddel og produsent av inngående stoffer som er ansvarlig for klassifiseringen.

Oversettelse av krav i O3 og O4til CLP

Klassifisering	Fareklasser og risikosetninger	CLP
Miljøfarlig	N med R50, R50/53, R51/53. R52 R53 R52/53	Ecotoxicity Acute Category 1, H400 Ecotoxicity Chronic Category 1, H410 Ecotoxicity Chronic Category 2, H411 Ecotoxicity Chronic Category 4, H413 Ecotoxicity Chronic Category 3, H412
Meget giftig	T+ med R26, R27, R28, R39	Acute Toxicity Category 1 H330 Acute Toxicity Category 2, H330 Acute Toxicity Category 1, H310 Acute Toxicity Category 2, H310 Acute Toxicity Category 1, H300 Acute Toxicity Category 2, H300 Specific Target Organ Toxicity after Single Exposure Category 1, H370
Giftig	T med R 23, R24, R25, R39, R48	Acute Toxicity Category 3, H331 Acute Toxicity Category 3, H311 Acute Toxicity Category 3, H301 Specific Target Organ Toxicity after Single Exposure Category 1, H371 Specific Target Organ Toxicity after Repeated Exposure Category 1, H372
Helseskadelig	Xn med R20, R21, R48, R65 R68	Acute Toxicity Category 4, H332 Acute Toxicity Category 4, H312 Specific Target Organ Toxicity after Single Exposure Category 2, H373 Germ Cell Mutagenicity Category 1B, H340
Allergi	Xn med R42 Xi med R43	Respiratory Sensitisation Category 1, H334 Skin Sensitisation Category 1, H317
Kreftfremkallende	T med R45 (Carc 1 eller 2) R49 (Carc 1 eller 2) Xn med R40	Carcinogenicity Category 1A, H350 Carcinogenicity Category 1B, H350 Carcinogenicity Category 2, H351
Mutagent	T med R46 (Mut 1 eller Mut2) Xn med R68 (Mut 3)	Germ Cell Mutagenicity Category 1A, H340 Germ Cell Mutagenicity Category 1B, H340 Germ Cell Mutagenicity Category 2, H341
Reproduksjonstoksisk	T med R60 (Rep 1 eller 2), R61 R64 Xn med R62, R63	Reproductive Toxicity Category 1A, H360 Reproductive Toxicity Category 1B, H360 Reproductive Toxicity Category 2, H361